

DE BRIEVENBRIGADE EERSTE GRAAD

JOEPIE! EEN BRIEF

INTRO VOOR DE LEERKRACHT

De Brievenbrigade ondersteunt leerkrachten van de lagere school met gratis lesmateriaal. In dit pakket vindt u ideeën rond schrijven, post en postzegels. Wat zit er in een envelop? Wat moet er op? Hoe communiceerden de mensen vroeger? Welke weg legt de brief af? Dit veelzijdig thema past in de lessen W.O., taal en zelfs rekenen. U kunt er 1 à 2 weken tijd aan besteden in de klas. Om de leerstof op een speelse manier te ondersteunen hebben we een kwartetspel ontwikkeld op maat van uw leerlingen. Te spelen in groepjes van 2, 3 of 4 leerlingen of in klasverband. Uren speelplezier verzekerd. Met de bijhorende invulblaadjes ([mijnpostblaadjes.pdf](#)) heeft elke leerling een overzichtelijke bundel over dit thema. De Brievenbrigade wenst u en uw leerlingen veel plezier met: 'Joepie! Een brief'.

Bij dit thema hoort:

- **het kwartetspel: postkaarten**
1 exemplaar per klas **gratis** te bestellen via www.bpost.be/schools
- **brief Pieter Post**
Te downloaden als [brief_pieterpost.pdf](#) op www.bpost.be/schools
- **de weg van de brief**
Te downloaden als [wegvandebrief.pdf](#)
- **invulblaadjes voor de leerlingen**
Te downloaden als [mijnpostblaadjes.pdf](#) op www.bpost.be/schools

LEGENDE

INTERACTIE

Interactie. Tijd voor actie.

Opdracht. Individueel of in groep.

Materiaal Dit heb je nodig.

Tip om les te geven.

ASTUCE

Moeilijk woord! Zie legende

DE BRIEVENBRIGADE

EERSTE GRAAD

INTRO: EEN BRIEF VAN PIETER POST

VOORBEREIDING THEMA

1. SCHOOLPOSTBUS MAKEN

Maak een grote postbus en hang die op een waterdichte plaats op de speelplaats. Onder het afdak bijvoorbeeld.

2. EEN HOEKJE VAN DE KLAS ALS POSTKANTOOR INRICHTEN

Dit hebt u zeker nodig:

- 1 juten zak
- 1 brieven tas
- stempels
- elastiekjes
- sorteerbakjes met de klasnummers
(1 voor elke klas + 1 voor de directie + 1 voor de opvangjuf/meester)
- ...

Brieven moeten in een envelop verstuurd worden, kaartjes niet. Let er op dat de leerlingen de naam van de afzender, de bestemming, zijn of haar klas en het volledige adres van de school duidelijk schrijven.

Op pagina 5 vindt u handige tips om hen hierbij te helpen.

3. VOOR POST ZORGEN

Via leerlingen en leerkrachten uit andere klassen

Vraag enkele dagen voordat u met dit thema start aan uw collega's van 3, 4, 5 en 6 of zij hun leerlingen de opdracht kunnen geven een brief, een kaartje of een klein zelfgemaakt pakje te sturen naar eender welke leerling uit de school (bv. Verjaardagskaartjes voor leerlingen of leerkrachten die die week jarig zijn). Alles moet gepost worden in de centrale brievenbus op de speelplaats. Brieven moeten in een envelop, kaartjes niet. Zorg ervoor dat de naam van het kind voor wie de brief bestemd is en de klas duidelijk vermeld staan. Vergeet de afzender niet.

Via de (groot)ouders van de kinderen uit uw klas

Vraag op de vrijdag voordat u met dit thema start aan de (groot)ouders van de leerlingen uit uw klas om hun zoon of dochter een briefje of een kaart te sturen (of een tekening van kleine broer of zus) en die in een envelop met naam + klas van het kind te posten in de brievenbus op de speelplaats.

Via uzelf

U kunt zelf ook regelmatig nota's voor uw collega's, voor de directie of voor de opvangjuf/meester in deze brievenbus stoppen. Het is de bedoeling dat er een week lang elke dag wat post in de brievenbus zit.

...
U KUNT DIT ZELF UITWERKEN VOLGENS DE GROOTTE VAN UW SCHOOL EN VOLGENS UW EIGEN CREATIVITEIT.

4. BRIEVENBUS LICHTEN: POSTBODE VAN DE DAG

Zolang uw klas rond dit thema werkt, checkt u elke ochtend (en namiddag) samen met de kinderen van uw klas of er post is. Duid elke dag 1 of meerdere (afhankelijk van het aantal leerlingen) postbodes aan die de postbus lichten. Zorg voor een juten zak om de post in te doen.

5. DE POST BEZORGEN: POSTBODE VAN DE DAG

De postbodes van de dag sorteren in het posthoekje de post per klas en per leerling, stoppen de post in een brievenbus en brengen de post rond (eventueel tijdens de speeltijd om de andere klassen niet te veel te storen).

MATERIAAL

Te downloaden op www.bpost.be/schools
in de **Downloadzone** onder de tab **Eerste graad**:

[brief_pieterpost.pdf](#)

de brief van Pieter Post

Er is een brief aangekomen! U leest de brief voor of laat een van de kinderen dat doen.

DE BRIEVENBRIGADE

EERSTE GRAAD

2. DE ENVELOP

WAT ZIT ERIN EN WAT MOET EROP?

INTERACTIE

Breng enkele enveloppen met adressen mee.
Laat de kinderen benoemen wat er op staat.

- ➔ Voornaam en familienaam
- ➔ Adres: straat, huisnummer en busnummer (als er een is)
- ➔ Plaats (postcode + gemeente)
- ➔ Postzegel rechts bovenaan
- ➔ Afzender achteraan

Wie woont waar? Kennen de kinderen hun adres?

Laat de kinderen hun eigen adres noteren.

Hoe ziet een correct adres eruit?

Bob Peters

Perenstraat 14 bus 2

3000 LEUVEN

Piet Dubois – Kruisstraat 33 – 1730 ASSE

WAAROM IS EEN CORRECT ADRES ZO BELANGRIJK?

- ➔ De postbode kan een brief of kaartje zonder adres of met een onvolledig adres niet **bezorgen**.
- ➔ Het adres is ook belangrijk om alle brieven en kaartjes te **sorteren**. De grote sorteermachines sorteren de post volgens de plaats van bestemming. Om dit goed te kunnen doen, moet het adres op de juiste plaats op de envelop staan.

2.1 DE ENVELOP: DIT MOET ER OP

1. Voor wie je kaart of brief is:

Je schrijft de voornaam en de familienaam

Bijvoorbeeld: **Bob Peters**

2. Waar woont die? Wat is zijn adres?

Je schrijft de naam van de straat, het huisnummer en het busnummer.

Bijvoorbeeld: **Perenstraat 14 bus 2**

SCHRIJF HET BUSNUMMER (ALS ER EEN IS) EN ZET 'BUS' ERVOOR.

3. Wat is de postcode?

Dat is de code met 4 cijfers. Die zet je voor de plaatsnaam.

Bijvoorbeeld: **3000**

In welke plaats is dat?

Je schrijft de naam van de stad, het dorp of de gemeente.

Dat is de plaats.

Bijvoorbeeld: **Leuven**

We sommen de tips om een echte kei te worden in het juist adresseren van brieven en kaartjes nog eens op:

- ➔ De straatnaam komt altijd eerst en dan het huisnummer en het busnummer (als dat er is)
- ➔ Voor het busnummer schrijf je bus
- ➔ Schrijf de naam van de stad of gemeente in DRUKLETTERS
- ➔ Laat onder het adres 3 cm witruimte op de envelop

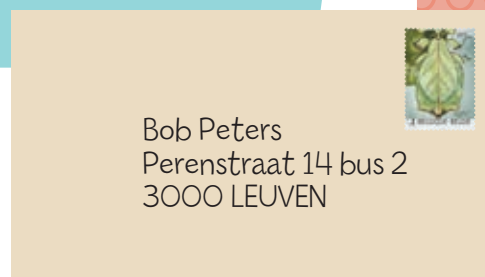
4. Voor wie je kaart of brief is:

Bovenaan rechts plak je een postzegel
Zo weet de postbode dat je betaald hebt om je brief te versturen.

5. Achteraan boven: de afzender

Zo weet de persoon die jouw brief krijgt dat hij van jou is.
Je schrijft je voornaam en familienaam.
Je schrijft de naam van je straat en je huisnummer.
Je schrijft je postcode en de naam van jouw gemeente of stad.

- > **Het adres van de afzender staat op 1 lijn.**
- > **De naam van de stad of gemeente schrijf je hier ook in DRUKLETTERS**

Emma Willems Kloksstraat 3 3600 GENK

2.2. DE ENVELOP: DIT PLAKT ER OP

POSTZEGELS VERTELLEN VERHALEN

Laat de kinderen postzegels meebrengen. Oude postzegels, afgestempelde postzegels. Breng er zelf ook mee zodat u een verzameling hebt in de klas.

- Waarvoor dient een postzegel?
- Waarom verzamelen mensen postzegels?
- Wat staat er op?
- ...

De postzegel is het bewijs dat je voor het versturen van je brief of kaart betaald hebt.

De allereerste postzegel komt uit Engeland: hij heet de Black Penny. 'Black' omdat hij zwart is, en 'Penny' omdat hij 1 penny waard was. Da's ongeveer evenveel als 1 eurocent. De mevrouw op de foto was koningin Victoria van Engeland.

De eerste postzegel in ons land verscheen in 1849. Dat is meer dan 160 jaar geleden! Op die eerste postzegel stond een foto van de koning. Dat was toen koning Leopold I.

Al gauw werden er in heel de wereld postzegels uitgegeven. Postzegels ontwerpen werd een echte uitdaging. Er stonden vaak zo'n mooie prentjes op dat veel mensen een nieuwe hobby startten: postzegels verzamelen.

Er zijn postzegels in heel wat thema's:

- ➔ dieren
- ➔ bloemen
- ➔ vogels
- ➔ sport
- ➔ natuur
- ➔ striphelden
- ➔ beroemde mensen
- ➔ ...

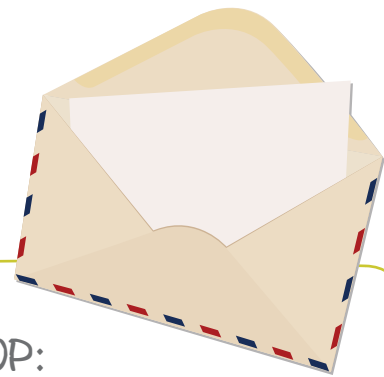
OPDRACHT HOEKENWERK

Laat de kinderen per 2 een collage maken van postzegels. Bedoeling is dat ze met de postzegels een verhaaltje verzinnen. Ze mogen er dingen bij tekenen of bijschrijven. Wie zin heeft, mag ook zelf een postzegel ontwerpen.

2.3. DE ENVELOP: DIT ZIT ER IN

INTERACTIE

DAN KIJKEN WE IN DE ENVELOP:

- ➔ Wat zit er in de envelop?
- ➔ Wanneer sturen mensen elkaar een brief?
- ➔ En wanneer een kaart?
- ➔ Wanneer krijg jij post? (verjaardag, kerst, uitnodiging, lentefeest, communie, ...) En van wie?

Laat de kinderen post meebrengen die ze zelf ontvangen hebben. Een verjaardagskaart, een postkaart van oma uit een ver land, een briefje van broer of zus op kamp, ...

ALS IK POST KRIJG, IS DAT:

- ➔ een **brief**: van mama of papa als ik op kamp ben, een brief van een vriend, ...
- ➔ een **kaart**: verjaardagskaart, kerstkaart, een uitnodiging (feestje, trouw, lentefeest, communie, ...), een geboortekaartje, een postkaartje als er iemand op vakantie is.
- ➔ een **tekening** van kleine broer of zus
- ➔ een **pakje** van oma of van mijn tante in Engeland
- ➔ ...

DE BRIEVENBRIGADE EERSTE GRAAD

DE WEG VAN DE BRIEF

MATERIAAL

Te downloaden op www.bpost.be/schools
in de **Downloadzone** onder de tab **Eerste graad**:
[wegvandebrief.pdf](#)

3.1. WELKE WEG LEGT EEN BRIEF AF?

INTERACTIE

Hang de prenten willekeurig aan het (prik)bord.
Laat de kinderen zelf aangeven wat de juiste volgorde is.

1. IN DE POSTBUS

De mensen stoppen hun brieven en kaartjes in een van de vele rode postbussen. Die vind je op straat, in een postpunt of in het postkantoor.

2. NAAR HET SORTEERCENTRUM

De postbode komt met een postauto. Hij maakt de postbus leeg de postbus. Alle post gaat in een postzak. Alle postzakken worden naar een sorteercentrum gebracht. Daar sorteert een grote sorteermachine alle post volgens plaats van bestemming. Ze krijgen een stempel en zijn klaar om weggebracht te worden.

3. NAAR HET POSTKANTOOR

Vrachtwagens brengen de gesorteerde post in de vroege ochtend naar het juiste postkantoor.

En de post voor andere landen? Die gaat met het vliegtuig de lucht in.

4. IN DE BRIEVENBUS

De postbode legt alle post voor zijn ronde op volgorde. En dan stopt hij alle post in de juiste brievenbus. Als hij een pakje brengt dat niet in de brievenbus past, belt hij aan de deur om het af te geven.

OPDRACHT HOEKENWERK

Aan de slag. Check met de leerlingen voor het eerst de post in de centrale brievenbus op de speelplaats. Stop de brieven in een juten zak en neem ze mee naar de klas.

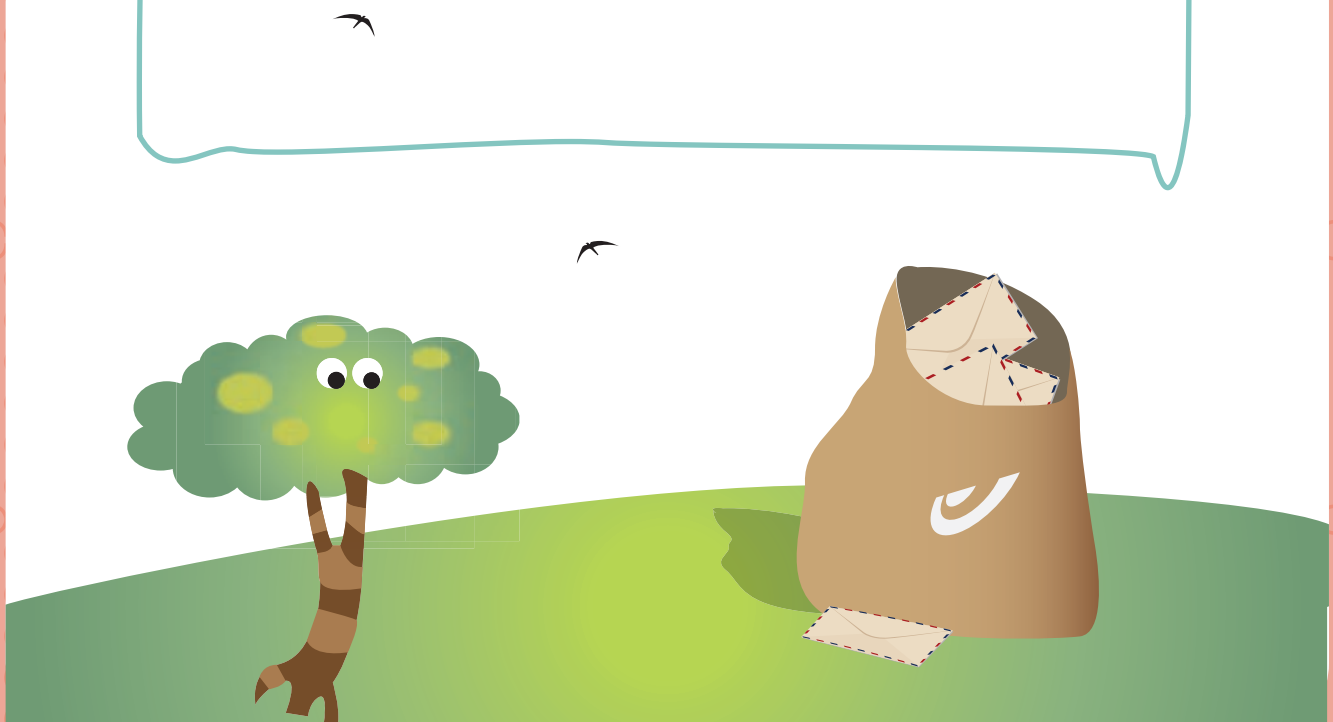
Wat valt er op aan deze brieven? Wat missen we hier?

De kinderen merken dat deze briefjes geen postzegel hebben. Leg hen uit dat dat enkel nodig is als de post verstuurd wordt met de echte post. Dit is schoolpost, en daar moet geen postzegel op.

Laat de kinderen in groepjes de post sorteren in het posthoekje van de klas. Alle brieven krijgen een stempel en worden in het bakje van de juiste klas gelegd. De dagpostbodes brengen de post naar de juiste klas. Om de post te kunnen sorteren is het wel belangrijk dat de kinderen weten dat er een adres moet op staan.

De leerlingen die niet aan de slag zijn in het postkantoor, kunnen intussen werken in hun postblaadjes of het kwartetspel spelen.

Laat de leerlingen de rest van de week de postbus lichten en de post sorteren en rondbrengen.

DE BRIEVENBRIGADE

EERSTE GRAAD

4. IK SCHRIJF MIJN EERSTE BRIEFJE

Het eerste leerjaar kan ook een tekening maken met 1 of 2 zinnestjes er bij.

Het briefje kunt u eventueel aanpassen aan het jaarthema: sinterklaas, nieuwjaar, moederdag, vaderdag, valentijn, lente, ...

OPDRACHT: IK SCHRIJF EEN BRIEF

Laat elk kind een postzegel meebrengen. De kinderen schrijven zelf met balpen een eenvoudig briefje of kaartje naar mama, papa of een ander familielid.

Ze schrijven de envelop en kleven de postzegel rechts bovenaan. Ze schrijven de afzender op de achterkant van de envelop.

We hebben ons briefje geschreven. Het zit in de envelop met alles er in en alles er op: naam, straat, huisnummer, busnummer (als er een is),, postcode, plaats, afzender, postzegel.

Nu gaan we ons briefje posten in een van de rode postbussen.

TIP

Ga samen met uw klas naar een postbus in de buurt om alle briefjes te posten. Of ga de brieven afgeven in een postpunt of in het postkantoor vlakbij de school.

DE BRIEVENBRIGADE EERSTE GRAAD

5. EN VROEGER?

Vandaag gaan onze brieven supersnel. Met alle hedendaagse moderne middelen zoals computers, grote sorteermachines, vliegtuigen, ...

MAAR HOE GING HET ER VROEGER AAN TOE?

Rookpluimen

Duizenden jaren geleden gaven de eerste mensen elkaar boodschappen door via rookpluimen. Ook de indianen deden dat. Met gras en dekens maakten ze rooksignalen. Ze konden de rook zelfs een kleurtje geven door bepaalde mineralen op de rook te strooien.

Kleitabletten

In China schreven de mensen de eerste brieven op kleitabletten. Een zware klus. Zeker voor de bodes die ze moesten rondbrengen.

Papyrus

In Egypte maakte men een soort papier van rietstengels. Daar werden brieven en boodschappen op geschreven.

Loopbodes

Belangrijke boodschappen werden door een loopbode gebracht. Die legde vaak tientallen kilometers af om het bericht naar de bestemming te brengen.

De eerste postbodes, postkoetsen en postruiters

Vijfhonderd jaar geleden was het beroep van postbode een gevaarlijke job. Er werden alleen heel stoere mannen voor uitgekozen. Deze postbodes moesten immers door gevaarlijke donkere wouden. Naast brieven vervoerden ze vaak ook pakjes met juwelen of goud. De postbodes waren gewapend met pistolen, messen of zwaarden om hun post te beschermen tegen bandieten. Als ze in nood waren, bliezen ze op hun posthoorn: een soort toeter die ook gebruikt werd om aan te kondigen dat de post eraan kwam. In die tijd schreven de mensen niet met een balpen, maar met een ganzenveer.

7. Afsluiter thema: diploma hulppostbode

MATERIAAL

Te downloaden op www.bpost.be/schools
in de **Downloadzone** onder de tab **Eerste graad**:
[diploma_pieterpost.pdf](#)

STOP VOOR ELKE LEERLING EEN ENVELOP
IN DE CENTRALE BRIEVENBUS.
DAARIN ZIT HUN DIPLOMA.

